

AMERIKANSKI SLOVENSKE

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO SLOV. KAT. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

CHICAGO, ILL., SREDA, 11. JUNIJA — WEDNESDAY, JUNE 11, 1924.

STEV. (No.) 92. LETNIK XXXIII.

Katoliški shod v New Yorku.

OPIS SLAVNOSTNE PARADE, KI SE JE VRŠILA O PRI-
LIKI KATOLIŠKEGA SHODA V NEW YORKU.
(Poroča Rev. P. Benigen.)
(Nadaljevanje.)

Very Rev. Hugo Bren, provincijalni komisar je opravil slovesno sv. mašo, pri kateri je krepko izpregovoril o katoliškem shodu, da se naj na ta slovenski dan pokažejo vsi kot zvesti Slovenci in verni kristjani. Pevski zbor "Domovine" je pod vodstvom organista Mr. Ignacija Hude krasno pel pri službi božji in ob sklepu je bil Te Deum v zahvalo za prežete dobrote z ozirom na tridesetletnico K. S. K. Jednote.

Opoldne so zasedli mize v cerkveni dvorani došli gostje okoli osemdeset oseb na čelu jim Mr. A. Grdina, da se pokrepačo za nadaljnjo narodno delo. Kmalu je prišla določena ura za parado. Prihajajo so pričele množice iz New Yorka, Brooklyna in okolice. Maršal Mr. F. G. Tassotti s svojimi asistenti: Mr. Vinc. Ovea, Mr. Val. Oršek, Mr. Al. Rupnik in Mr. Joe Česarek so uredili posamezne kolone na St. Marks Place. Vse je bilo živahno in veselo, zlati, ker je bil tako lep solnčni dan, nalašč za našo slovesnost. Ko je bila parada urejena je zaigrala slovenska godba in obhod se je pričel po določenem redu: Maršal z asistentoma, ameriška in slovenska zastava z asistenti; Slovenska godba; dečki v kroju, Slovencev in narodni noši; članice vseh ženskih in cerkvenih društev z znaki za zastavo Marijine družbe; zastavi dr. Najsv. Imena New York in Brooklyn z asistenti, glavni predsednik K. S. K. J. Mr. A. Grdina, glavni uradnik John Murn in predsednika dr. sv. Frančiška, Mr. John Cvetkovič ter dr. sv. Jožefa Mr. Al. Česarek; zastava dr. sv. Jožefa, z asistentoma, članice društev sv. Frančiška, sv. Jožefa in članice dr. sv. Ane z znaki; zastava dr. sv. Petra z asistentoma, društveni in ostali udeleženci parade, slednjič avtomobili z odličnimi povabljenici.

Krasna parada je privabila povsod vse polno gledalcev. Bil je diven pogled zlasti na dolgo vrsto Slovencev in slikoviti narodni noši. Ta pisana skupina raznobarnih oblek in snežnobelih, z zlatom vezanih avb je najbolj imponirala vsem. Prišedši do okrašenega Arlington dvorane, je godba svirala do konca obhoda, dokler niso vsi udeleženci prišli v dvorano. Dvorana se je napolnila z udeleženci, polna je bila galerija in še jih je moralo mnogo ostati v stranski dvorani, ker vseh je bilo nad dvanajst sto Slovencev in Slovenk. Na odru so zavzeli stole Msgr. Lavelle, zastopnik kardinala Mr. William Wirt Mills, zastopnik župana, duhovniki in ostali govorniki na shodu.

Predstavitelj Mr. Avg. Jakopič je vse zbrane prisrčno in navdušeno pozdravil najprej v slovenskem jeziku, potem pa istaklo gladko v angleščini navzoče zastopnike ter omenil, da bodo najprej slikanje udeležencev na prvem slovenskem katoliškem shodu zbranih, da ostane spomin nanj trajen. Slovincem v New Yorku dobro znani fotograf Mr. Spiess je hitro izvršil slikanje. Na to je zaigrala Slovenska godba ameriško in potem slovensko himno, kateri so navzoči poslušali stoje.

Mr. Jakopič predstavi Msgr. Lavelle in ga naprosi, da on prvi govori na našem shodu. V cerkveni opravi nastopi Monsignor, burno pozdravljen in pove kako ga veseli, da more on zastopati Njih Eminenco kardinala na prvem slovenskem katoliškem shodu. Zagotavlja da sv. Cerkev objema vse svoje otroke naj bodo katerekoli narodnosti z enako ljubeznijo, da so Njegov dragi Slovenci, ki ste v potrjenje svoje vere in v oživiljenje verske zavesti priredili ta veličasten shod in vsem želi najobilnejšega božjega blagoslova. On pove tudi, kako se mu dopade narodna noša Slovencev in jih povabi vse v škofjsko cerkev k procesiji sv. Rešnjega Telesa, da jih bodo videli tudi druge katoliške Amerikanske. Slovence bodo imele pri procesiji prva mesto.

Za ljube očetovske besede so se udeleženci srčno zahvalili govorniku z dolgotrajnim ploskanjem. Gospod predstavitelj se mu v imenu vseh iskreno zahvali za tolažilne besede in mu pove, da hočejo biti vsi udeleženci shoda vsikdar zvesto udani sv. Cerkvi in svojemu newyorškemu škofu.

Mr. Jakopič predstavi zastopnike newyorškega župana Mr. William Wirt Mills in ga naprosi, da on v imenu župana in svetne oblasti blagovoli izpregovoriti nekaj besed na našem shodu. Govornik navdušeno pozdravljen, pove, da more v imenu župana Hylana, župana največjega mesta na svetu pozdraviti Slovence zbrane na svojem prvem katoliškem shodu. In to tembolj, ker Slovenci, ki so vdani in zvesti svoji Cerkvi, so tudi zvesti in vdani državljanji. Zahvali se za povabilo in želi dobiti tudi eno sliko kot spomin na prvi slovenski katoliški shod v New Yorku. Burno, dolgo odobravanje in ploskanje.

Gospod predstavitelj se mu iz srca zahvali za laskave besede z obljubo, da so in hočejo vsikdar biti Slovenci zvesti in vdani državljanji v svoji novi ameriški domovini.

(Dalje sledi.)

Nove klopi v slovenski cerkvi sv. Jožefa.

Leadville. — Pretečeni teden so postavili v slovenski cerkvi sv. Jožefa 30 novih klopi. Oltarji še niso dospeli, pridejo pa v kratkem. Ko pridejo oltarji bo cerkev gotova.

Otroci so imeli skupno sv. obhajilo pretečeno nedeljo. V nedeljo 29. junija bo pa sv. birma, medtem časom se pa bodo delale priprave za dostopen sprejem škofa. 40 otrok bo prejelo prvi sv. obhajilo in 100 pa zakrament sv. birme.

RAZNE VESTI.

— Washington. — Senator King, demokrat iz države Utah je zagrozil, da bo govoril štiri ure neprenehoma proti predlogi za povečanje naše mornarice. Predloga za osem novih križark in za popravilo nekaterih bojnih ladij, je odbila, tako ostane moč Amerike na morju, pod Anglijo in približno enaka z Japonsko.

— London. — Voditelji unijskih stavkarjev električne železnice v Londonu so se zatekli k unijskim za podporo v stavki, katera jim je pa bila odbita.

— Muskatine, Iowa. — W. R. Jayne znan advokat v Muskatine je bil ubit, ko je avtomobil, v kateremu se je vozil zadel v obcestno ograjo in se prekucnil.

— Detroit. — Trije banditi so zavozili namenoma na tir električne železnice, tako, da je morala kara vstavi, nakar so roparji skočili na karo in oropali salonerja John Cincos, za \$2,500.

— Washington. — Da se prepreči korupcija pri volitvah, je senat odobril predlogo, da se sestavi posebni odbor, ki bo imel nalogo preiskati ves porabljen fond v prihodnji kampanji.

— Washington. — Prezydent Coolidge je podpisal predlogo za sestavo zveznih komisarjev, kateri bi imeli nalogo izbrati prostor za zdavo narodno jetniške institucije za ženske.

— Kansas City, Mo. — Trije roparji so napadli uslužbenca Main Street banke v Kansas City-u ter odnesli \$26.000. Neki policaj na motornemu kolesu jim je sledil, dobil pa je od roparjev strel nad levo oko, nakar je prekinil preganjanje. Rana, ki jo je dobil ni nevarna.

— Washington. — Senator Walsh, demokrat iz države Massachusetts je rekel v senatski zbornici, da je sedaj v Zdr. državah 1,500.000 do dva milijona brezposelnih. Vse to pripisuje Walsh na rovaš kongresa, ker se ni odredila pomoč farmarjem.

— Greenville, O. — Družina obstoječa iz šestih oseb Adam Pitmana iz Bradforda, so bili usmrteni, ko je njih avtomobil kolidiral z nekim osebnim vlakom, blizu tega mesta.

— Washington. — Joseph F. Guffi, demokratski "boss", je rekel na konferenci z voditelji demokratov ob priliki pogovora glede njih kandidata, da je njegovo geslo: "Al Smith" ali pa počimo.

— Iz Švice poročajo, da so tam zgradili najvišji hotel v Evropi. Ta hotel se nahaja na vrhu gore Jungfrau in stoji v višini 11,800 čevljev.

— Indianapolis. — Edward H. Hilbert je bil ubit od žice električne napeljave, katera je padla, ko se je nahajal v nevihti s svojim avtom na cesti. Nevihta je bila tako huda, da je povzročila nad en milijon škodo. Dve osebe so bile ranjene, več hiš pa popolnoma razdejanih, drevesa so bila iz korenino izruvana in veliko brojavnih drogov podrtih. Ker je dež tako močno lil, so večinoma vse kleti v hišah pod vodo.

PITTSBURŠKA KONFERENCA O PLAČI DELAVSTVA.

Kakor vedno, tako so se tudi sedaj pokazali, kedo so pravi delavski prijatelji.

— Pittsburgh, Pa. — Pretečeni teden se je vršila velika konferenca o industrijskemu problemu, katera se je končala s sejo, ki ji je predsedoval škof Boyle. Na tej seji se je pokazalo, kakšno stališče so zavzeli voditelji katoliške cerkve, napram zatiranju, delavskih pravic. — Rev. Dr. Kerby je rekel: "Dejstvo je, da kapital in delavstvo sta partnerja. In ker sta partnerja, tvorita vsak svoj del, to raj kot taka ne moreta zavzemati svojega stališča dobro, ako se ne vpoštevajo vsi deli. Kapital mora priznati, da je le en del. Ako bi ne bilo delavca, mora propasti. — Rev. Dr. Francis J. Hass pa pravi, da edino upanje za zboljšanje položaja leži v temu, da se da delavcu plačo, s katero sebe in družino lahko preživi tako, kakor se spodobi. — L. E. Keller je pa rekel: "Dobri domovi, napravijo dobre moše, male plače so pa nevarne, da podirajo dobre. — Trpinj bodite uverjeni, da besede takih mož bodo rodile dober sad."

PROTI AMERIKANSKE DEMONSTRACIJE NA JAPONSKEM.

Japonski kabinet rezigniral.

— Tokio. — Demonstranti so preprečili ples v Imperial hotelu, katerega so se udeležili tudi Amerikanci. Več gledališč s premikajočimi slikami, katera se poslužujejo Amerikanskih filmov, so bili prisiljeni gledališča zapreti. Sedanje demonstracije so le predigra velike propagande za izgon vseh Amerikancev iz Japonske. Policiji je bilo znano o nameravanem nastopu demonstrantov v Imperial hotelu, a niso hoteli preprečiti. Neki govornik od demonstrantov je rekel, da ni ta demonstracija naperjena proti Amerikancem, ampak, proti tistim Japoncem, kateri se toliko ponižajo, da hočejo z Amerikanci občevati. — Izdani so bili letaki, v katerih pozivajo narod k delu, da se izžene Amerikanci iz Japonskega, kakor, da se vse blago iz Amerike bojkotira. — Japonski kabinet je rezigniral; po ukazu princa Hirohito to da še ostane dokler se ne formira novi kabinet.

Zaplenili množino likerja in aretirali 26 oseb.

Chicago. — Veselje in ples se je končal z žalostjo in paniko, ko je 42 suhaških agentov na en večer udrlo v osem obcestnih salonov na North Shore, kjer se je rajalo in pilo prepovedano pijačo. Zaplenili so veliko množino likerja in aretirali 26 oseb, kršilcev prohibicijske postave. Med gosti; posebno med našminkanem spolu je nastala panika, katero so pa agentje takoj zadušili, ko so izjavili, da ne bodo preiskovali gostov.

Žalni glas iz Dolenjske metropole.

ZNANI NOVOMEŠKI ZDRAVNIK DR. JANEZ VAUPO-
TIČ UMRL. — UBOJ V SEVNICI. — DRUGE RAZNE VESTI.

(Izvirni dopis za "A. S. in Edinost.")

Pod tem naslovom še pošiljam glas ljubim rojakom, čitateljem Edinosti po širni Ameriki. Dne 21. maja je v Novem mestu za vedno zatisnil oči dr. Janez Vavpotič, višji okrožni zdravnik. Po sedem mesečni bolezni ga je Bog odpoklical v večnost. Dne 23. maja smo ga spremili na pokopališče. Njegov spreved je pokazal, kako je bil čisljan prav v vseh krogih. Ker je stanoval v mestni hiši blizu pokopališča, bi se spreved ne bil mogel razvrstiti, zato se je pomikal čez Florijanski trg in na Veliki trg. Pred hišo je zapel žalnico železničarski zbor. Med potjo pa je gimnazijski zbor pel "Miserere" po skladbi organista Hladnika. V sprevedu je šla vsa ljudskošolska in gimnazijska mladež z dotičnim učitelstvom. Vdeležil se je tudi šmihelski zavod č. šolskih sester. Zastopani so bili vsi uradi, mnogo meščanstva a tudi priprostiti ljudi. Ob grobu je spregovoril iz Ljubljane prišedši zastopnik zdravniške zbornice dr. Peter Defrančeski v slovo povdarjajoč pokojnikove zasluge za zboljšanje zdravstvenih razmer osobito v Novem mestu. Z njim vred je požrtvovalno sodeloval, dok sta se obe bolnice moška pri Usmiljenih bratih onstran Krke in tostran pa ženska bolnica povzdignili do sedanjega razmaha v pomoč in uteho ne samo mesta, ampak večine naše Dolenjske. Za dr. Defrančeskim se je poslovil imenom tukajšnjih zdravnikov še njegov naslednik dr. Gregorij slaveč pokojnikov čisti značaj, njegovo človekoljubnost in požrtvovalnost v svojem poklicu. Občudoval je v njegovi bolezni posebno potrpežljivost in vdanost, da nam je vsem v posnemanjavredni vzgled.

Mej govoroma se je premmnogim pogrebcom utrnula sozalna solzica ob Vavpotičevem grobu, ki je zdaj sprejel njega ob strani preljubljene soproge, ki se je že pred 15 leti preselila v večnost in sicer vsled ravno iste bolezni kakor zdaj njen soprog. Zdaj sta združena ob spomeniku, ki ga je zamislil in načrtal, njen sin — slovenski slikarski umetnik Vavpotič. Pokojnega zdravnika pa bodo najbolj pogrešali bolni reveži, do katerih je imel tako usmiljeno in sočutno srce. Pokojnik je bil pa tudi cel krščanski mož, ki je svojo vernost pokazal tudi javno v dejanju. Zato mu je Bog dal milost, da je rahlo zaspal in upamo — prejel krono življenja.

A še en žalni glas moramo sporočiti tjakaj čez ocean. Dne 10. maja je v ženski bolnici umrla gospa Marija Berden, nadočiteljeva soproga v Stopičah in sama tudi učiteljica na ondodni šoli. Pokojna je hči znanega organista in skladatelja Ignacija Hladnika. Bila je v glasbi zelo izobražena, pijanistinja in celo skladateljica. Kot učiteljica v Kostanjevici je par let nad-

metstovala organista. V kapiteljski cerkvi se je marsikateri njen solo glasil v čast Božjo in v slavo majnikove Kraljice. Imela je lep pogreb. Njeni šolarji so prihiteli celo iz oddaljenih Stopič. Vse sočustvuje z bridko obiskano rodbino — tembolj, ko se je raznesel glas, da je pokojna učiteljica umrla vsled zastrupljenja, ker so baje strežnici padle v jed žveplenke. Dekla je gospej povedala, da so v jed padle žveplenke; a ona je omenila: Moj želedec vse prenese ter je vžila. A drugi dan je čutila žledodno slabost in bruhanja. Dasi jej je odleglo, je vendar radi varnosti šla vprašat zdravnika, ki ni našel posebne nevarnosti, vendar jo je pridržal v bolnici. A čez nekaj dni se bolezen shujša in kmalo nastopi smrt. Zdravniki so poslali želedec v kemično preiskavo na medicinsko fakulteto v Zagreb.

Kar te dni počti glas, da je orožnik omenjeno dekle pri ginal v tukajšno ječo — ker je vso zadevo sodišče vzelo v roke. Strežnica je baje sumljiva — umora. A o tem bo govorilo sodišče. Razgreta fantazija ljudstva spleta cel roman. Kajne žalostni glasovi iz nekaj tako priproste Dolenjske?

Krvavi likof.

Iz Sevnice ob Savi poročajo: Cedletovi zidarji so pri obilni jedači in pijači slavili takozvani "likof." V objemu preobilnega alkohola je prišlo do običajnega prepira in pretepa. Eden od vinjenih zidarjev je udaril posestnika Jan. Perca iz Orehove vasi s tako silo z ometačo, da mu je povzročil 12 cm. dolgo rano ob strani in je udarjeni izdahnul tekem par minut po udarcu pred stopnicami lastne hiše. Rajni je bil star komaj 35 let in zapušča 6 otrok v starosti od 5 mesecev do 12 let. Zločinci so pod ključem.

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, itd.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljke so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega dodatka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah se bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din.	\$ 6.80
1,000 — Din.	\$ 13.25
2,500 — Din.	\$ 33.00
5,000 — Din.	\$ 65.50
10,000 — Din.	\$ 130.00
100 — Lir.	\$ 5.10
200 — Lir.	\$ 9.85
500 — Lir.	\$ 23.75
1,000 — Lir.	\$ 46.25

Pri pošiljках nad 10,000 Din. in nad 2,000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja častokrat menja, dostikrat docela nepričakovno, je absolutne nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljke na kažejo po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICIL POŠTI KAKOR TUDI BRZOPAJNO.

Vse pošiljke naslovite na — SLOVENSKE BANKE ZAKRAJSEK & ČESARSK 70-9th AVE., NEW YORK CITY.

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.
The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914.
Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.
— PUBLISHED BY: —

Edinost Publishing Company

1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Entered as second class matter October 11th 1910, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879

Slovenski Joliet.

To leto, je leto katoliškega tiska za Slovence v Ameriki. Od letošnjih kampanj za slovensko katoliško časopisje je odvisno, ali bomo katoliški Slovenci sploh kedaj prišli do svojega lastnega dnevnika, ali ne. Za prave katoličane je to tako veliko vprašanje, da nihče izmed njih ne more mimo njega, da bi mu ne posvetil vsaj nekoliko svojih misli.

Te dni, kakor je že znano slovenski javnosti, je naša tiskovna družba kupila najstarejši slovenski list v Ameriki "Amerikanskega Slovenca," ki je sedaj združen z listom "Edinost" in izhaja po štirikrat na teden. Slovenski naselbini Chicago—Joliet sti bližnji sosed. Radi hitrega razširjenja mesta Chicago bosta Chicago in Joliet v par deset letih ena sama dolga vas. Smo torej sosedje in sedaj še toliko večji, ko sta se čikaški in jolietski list združila.

Na podlagi tega in še radi drugih vzrokov čutimo potrebo, da se vprizori tudi v slovenskem Jolietu, v naselbini, ki je predstavnica vsega katoliškega življenja med Slovenci v Ameriki veliko kampanjo za razširjenje dobrega katoliškega tiska. Prepričani smo, da jolietčani, ki so s svojo zastavo še vedno korakali v prvi vrsti pred vsemi drugimi, kadarkoli se je šlo za kako katoliško stvar, bodo tudi to pot za razširjenje dobrega katoliškega lista "Amerikanski Slovenec in Edinost" najsijajneje odgovorili. Vrli jolietčani, zanesite ta sedaj edini neodvisni političen katoliški list v vsako hišo Vaše spoštovane naselbine. Ko boste čitali te vrstice, se bo med Vami že nahajal naš potovalni zastopnik Mr. Frank Kurnik, ki bo te dni vodil med Vami veliko kampanjo za katoliški tisek vred z našimi delavnimi zastopniki Vaše naselbine.

Sprejmite naše zastopnike in pojdite jim na roko. Prigovarjajte svoje sosede, prijatelje in znanke, da se naroče na ta edini slovenski neodvisni političen katoliški list v Ameriki. "Amerikanski Slovenec in Edinost" naj odslej zahaja v vsako hišo Vaše spoštovane naselbine. "Amerikanski Slovenec in Edinost" bo vedno stal kot zvest bojevnik na braniku Vaše naselbine pred vsem katoliških načel. Zato gotovo zaslužijo, da se ga podpira in razširi v kolikor največ mogoče.

S tem, da bo slovenski Joliet, ta predstavnik katoliške misli med ameriškimi Slovenci razširil dober katoliški tisek v svoji naselbini si bo spletel venec velike nove zasluge za katoliško stvar med nami. Zato krepko naprej te dni za list "Amerikanski Slovenec in Edinost," da postane čimprej dnevnik, kateri je tako potreben ameriškimi Slovencem v sedanjih dneh.

Sovražnik dela proti nam s svojim tiskom od le-

ve in desne. Koliko škode je nam naredil slab tisek po slovenskih naselbinah menda vidi vsak. Zato naprej, jačimo vrste naročnikov katoliškega tiska, kajti to je edino sredstvo, katero bo ljudstvu odprlo oči in ga privedel nazaj na pravo pot iz raznih nepravilnih potov in zmot. Slovenski Joliet, sedaj imaš Ti besedo za katoliški tisek — sedaj Ti govori!

Bridgeville, Pa.

Tudi tukajšnje Slovence sem obiskal, ter se najprvo ustavil pri tukajšnjemu častitemu g. župniku Modru, ki so me z veseljem sprejeli, ter dali vse potrebne informacije za agitacijo za katoliško časopisje. Priporočili so me Mr. Krevovi družini, ker sem ostal ves čas mojega bivanja v tej naselbini. Z Mr. Krevom sva tudi agitirala po vsej okolici kot po Presto, Bridgeville in drugod. V nedeljo pa so priporočili naše liste g. župnik v cerkvi pri obeh sv. mašah, kar ni bilo brez vspeha. Pridobilo se je zopet več novih naročnikov.

Po nasvetu Fathra Modra sva se podala v nedeljo popoldne z Mr. Drenovškom z avtomobilom na Morgan ter sva tam obiskala vse Slovence ter dosegla primeroma dober vspeh. Bog povrni to dobroto Mr. Drenovškovi družini zlasti Linu, ki me je vozil. Zvečer pa sva šla z avtomobilom z Mr. Gradišarjem na agitacijo po Bridgeville ter tudi dosegla precej vspeha.

Vsem skupaj, zlasti Rev. Fathru Modru in vsem, ki so mi pomagali se še enkrat najlepše zahvaljujem za pomoč in prijaznost. Bog Vas živi!

Leo Mladich pot. zastopnik.

West Park, Ohio.

Zvedel sem, da sem zopet v Prosveti. Preskrbam si list Prosveta šte. 120 in ko berem vidim, da se je oglasil Mr. John Zrnel na moj dopis v Edinosti šte. 64. On trdi, da jaz izlivaam po katoliški Edinosti obrekovanje. Tako Mr. Zrnel v komu pa? Obrazložite! Ako bi bilo res, da obrekujem bi me že znal prijeti postavnim potom, zakaj me pa ne? Mr. Zrnel, kakor vidim Vi prav nič ne razločujete med napadom in odgovorom. Ste prebrali oba dopisa mojega in onega v Prosveti šte. 82? Kateri teh dveh je napadalec? Natakните si očala pa preberite še enkrat. Kako sodijo tukajšnji rojaki o dopisih Vam je gotovo znano. Članstvo dr. Delavec šte. 257 S. N. P. J. je zahtevalo na seji, da se najde onega, ki je spravi skupaj tak napad v Prosveti šte. 82, da se piše uredništvu Prosvete naj ime nuje dopisnika, ki je mene in druge napadel. Vam kot predsedniku omenjenega dr. je stvar gotovo znana, toraj ke-

do obrekuje in napada? Odgovorite in pojasnite. Za moj dopis je vsaki rekel, da je na mestu. Vi pravite: "Meni ni nič na tem kedo je skrpal tisto krpo." Katero krpo pa mislite? morda moj dopis? Saj je vendar moj podpis spodaj. Mislite na krpo v Prosveti pod imenom "opazovalec" tisto je pa res krpa, ki ni prav nič častna za Prosveto oz. Vaše glasilo. Pišete obrekovanje in napadanje, ki ga prinaša katoliški list z podpisom imenovanega. Da jaz sem odgovoren za dopis v Edinosti. Kedo je pa odgovoren za dopis v Prosveti? Vam ni nič na tem pravite, meni pa je; zato sem se pa oglasil. Upravičeno se čutite za koga? Katero sem pa imenoval jaz v dopisu? Naprednjake in rdečkarje, ste li Vi? Dokazite obrekovanje; namigavate o pravičnosti. Na dan, vtegnemo se še drugje pogovoriti o temu. Vprašate koliko socialističnih in komunističnih klubov imamo v naši naselbini, sem jaz kaj o temu omenil? Pravite naj Vam prinesem imena social-komunistov, da dobim nagrado \$10.00. Ali ni to neumno vprašanje? Le raje ofrajte to nagrado kam drugam, jaz o komunistih nisem nič pisal in se tudi ne bom zanje trudil. Pravite koliko imamo v naselbini takih, katerim se imam za zahvaliti da sem prinesel zdrave ude v Združene drž. Na to odgovorjam, da v naši naselbini ni prav nobenega, ki bi mu bil dolžan te hvale. Je ena oseba pa ne v tej naselbini in tudi ne Vašega prepričanja, tisti osebi sem pa dolžan to hvalo. Morda pa Vi namigavate na Rusijo? Ali naj se zahvalim komunistom, da sem v Ameriki? Kedar sem rekel ali pa zapisal o pohrstanju social-komunistov? Glede pijače nisem pisal, da imajo tako pri naprednjakih, pač pa da je taka pijača ne glede pri komu, ali naprednjaku ali pa nazadnjaku, pri tem nisem delal izjeme. Tako ste Vi napisali dopis v obrambo na tukajšnje napredno misleče rojake in pa da ne bo javnost sodila, da je postala West Park naselbina ogromni kloster. Lejte no! Tega si gotovo ne bo nobeden mislil, ampak če eden prešturdira nagrado \$10.00 potem pa vtegne javnost misliti o klostru, ali ne? Bajgali da. Tako le napišite kar obetate,

prav, zakaj pa ne, jaz pričakujem.

S spoštovanjem
Joseph Grdina.

Pueblo, Colo.

V St. Mary šoli v Pueblo, Colo. smo imeli zabavo ob priliki zaključka šolskega leta dne 1. junija v hali sv. Jožefa, z lepim, izbranim programom, kateri je prav dobro vspel.

Very Rev. Cyprian Bradley je v lepih besedah pozdravil navzoče, č. g. župnik Cyril Zupan je pa razdelil diplome. Igrali so tudi igro "A Depot Scene," ki je dobro vspela in privabila veliko smeha od gledalcev.

Zupljani cerkve Matere Božje so pa imeli v nedeljo dne 25. maja svoj veliki dan. Blagoslovili so nova oknja in dekoracije. Ob pol 10. uri popoldne so se zbrali v hali sv. Jožefa, od koder so odkorakali tričetrt na 10. proti cerkvi. Takoj za križem je sledila zastava dr. sv. Jožefa, za katero so ponosno korakali člani društva. Nato so prišle članice društva sv. Ane s svojo zastavo, za njim pa 60 parov botrov in botric, poslednji pa strežniki in trije duhovni. Ko se je sprevod bližal cerkvi so moške in žene napravile špalir, skozi katerega so korakali botri in botrice naprej v cerkev. Reditelji v cerkvi so bili J. D. Butkovich, John Trontel, Charles Krasovich in Charles Desiato, kateri so lepo poskrbeli, da je dobil vsaki svoj sedež. Ko se je že celi sprevod nahajal v cerkvi, začne orkester pod vodstvom Matt Jermana igrati koračnico "Steel King." Po blagoslovljenju oken je sledila sv. maša, katero je daroval Very Rev. Cyprian Bradley, kateremu sta asistirala Father Cyril Zupan in Father Innocent. Very Rev. Ciprian Bradley je držal zelo lepo pridigo. Pevski klub "Prešern" je pel pri maši in Matt Jerman je zapel solo "Ave Maria." Ko so pa ljudje po končani sv. maši zapustili cerkev je pa godba zaigrala koračnico "Amerika." — Ta dan bo marsikateremu udeležniku še dolgo v spominu.

V ponedeljek zjutraj dne 26. maja sta pa stopila v zakonški stan; John Christ in Miss Rosalia Papež, kateremu paru sta bila kot priča Frank in Pavlina Boitz. Mlademu paru želimo veliko sreče in blagoslova božjega!

Poročevalec.

Chicago, Ill.

Prosim g. urednik, sprejmite moj dopis v predale nam priljubljenega lista Edinost. Delavske razmere so se začele slabšati in so pričeli delavci ven na cesto postavljati. To se pravi, da je manj dela kot prej. Gotovo so temu vzrok volitve, ki pridejo v jeseni.

Zanimivo se mi tudi vidi, ko čitam v listu Edinosti, da se spoji z "Amerikanskem

Slovencem," da ga je družba Edinost kupila. Spominjam se še njegovega rojstva pred trinidesetimi leti na bivši (Centri Avenue) sedaj Racine Avenue št. 634. Kdo bi mislil takrat, ko je odhajal v Minnesoto, da se bo po dolgih trinidesetih letih zopet vrnil nazaj v svoj rojstni kraj. Priznati moram, da je on veliko naredil za napredek slovenskih katoličanov, posebno v njegovi mladosti, kakor tudi za našo K. S. K. Jednoto. Seveda, ko bi imela Chicago takrat tako naselbino in župnijo, kot jo ima danes, bi bil "A. S." ostal tukaj, ki pa tega ni bilo, se je moral podati proti zapadu, da si dobi boljši obstanek, akoravno še mlad. Slovenski pregovor pravi: "Se ptič rad prileti nazaj na drevo, na katerem se zleže." Pa to je res že vidim.

Ko sem že omenil o naši naselbini in župniji in o vsem razvoju, pogledimo kaj je h temu največ pripomoglo, da se je naša naselbina in župnija tako lepo in hitro razveštel in zrastle. H temu je največ pripomoglo Stavbinsko društvo "Slovenski Dom."

Poglejte nazaj pred 15. leti, ko ni še bilo tega društva, koliko Slovencev je lastovalo svoja domovja. Poglejmo pa danes?! Ali ni to velik dokaz za vsakega Slovence in Slovenko, da je zelo koristno za vsakega, da pristopi h temu koristnemu društvu? Nikoli mu ne bo žal. Taka prilika se bo vsem v naši naselbini in okolici nudila zopet te dni in sicer 1. julija t. l. ko bo Stavbinsko društvo "Slovenski Dom" izdalo novo serijo delnic. Rojak in rojakinja pridite gotovo ob 7. uri zvečer v cerkveno dvorano sv. Štefana na Lincoln street in 22nd Place, ali pa se zgledajte pri tajniku Jos. Zupančiču, ali naj si bo pri kateremkoli odborniku tega društva.

Kaj pa društva? Društvo sv. Štefana se že pripravlja za 13. julija, ko bo obhajalo praznovanje 30-letnice K. S. K. Jednote na Kochs farmi. Gotovo je, da je to velikega pomena, posebno za nas članke. Zatorej se moremo vsi udeležiti tega izleta.

Društvo sv. Jurija Katoliških Borštnarjev se tudi pripravlja na izlet ali bolj rečeno praznovanje obstanke društva 25-letnice na Kochs farmi v nedeljo dne 15. junija. Kjer je to društvo že tudi veliko pripomoglo za obstoj naše naselbine in župnije v svojih 25-letih, kar mu gotovo vsa naselbina pripozna, zatorej vabim v imenu društva vsa naša sosedna domača društva, da nas obiščejo na ta dan 15. junija na Kochs farmi. Troki bodo čakali po pol 8. sv. maši na Lincoln in 23. cesti.

S bratskim pozdravom
Anton Gregorich.

— Ko pridobijo novega naročnika na katoliški list, položijo s tem kamen na obrambeni zid svoje vere.

O vojni proti Italiji

OD FELDMARŠALA BOROVIČA.

(Dalje.)

Tekom teh treh bitk pri dobljene neznatne korekture fronte niso nikakor upravičevali pretrpljenih izgub od 150.000 ljudi, pač pa so vojsko in narod vnovič silno deprimirale.

Tako se je končalo tudi drugo vojno leto za Italijane prav nič srečnejše ko prvo. Rumunija je bila od centralnih sil pobita; ali bo koncem prihodnjega leta zadela Italijo ista usoda?

Cadorna je izvedel vse konsekvence iz stvorjenega položaja. Z obžudovanja vredno marljivostjo nadaljuje oboroževanje, organizacijo in obuko vojske, tako, da je bil v stanu, da nastopi v maju

1917. s popolnoma preurejeno, od leta 1915. podvojeno vojsko, ki se je prisvojila najmodernejši vojne izkušnje.

S to vojsko je hotel v deseti soški bitki (od 12. maja do 6. junija 1917.) doseči kot neposreden cilj, tako mikavno vabljuv Trst in "zmagati." Kljub najlutejšemu naletu s 35 divizijami v smeri od Plav do morja — pri čemur je bilo več divizij na novo osveženih in izpopolnjenih — je ostalo vendar samo pri želji. Osemnajst avstro-ogrskih divizij je pokazalo Italijanom, da so njihovi napadi brezplodni. Ozemlje, ki so ga na južnem krilu proti Trstu v prvem mahu s težko muko osvojili, je bilo večinoma s

protinapadi na koncu bitke nazaj osvojeno.

Krvave izgube so bile yelikske! 27.000 ujetnikov je padlo v naše roke.

Cadorna ni hotel in ni mogel odstopiti od cilja, ki si ga je postavil; naoroževanje se je nadaljevalo s sistematičnim preustrojem obrambne sile da bi se končno vendarle izvojevala željno pričakovana zmaga.

Čas je silil. Na ruski fronti so se že množili sumljivi znaki bližnjega poloma; kaj tedaj, če odpade ta ovira za razmah celokupne moči centralnih sil proti zapadu?

Tako je prišlo že 18. avgusta do 11. soške bitke. Z okoli 40 divizijami — od katerih je bil večji del vedno zno van v večkrat izpopolnjen nagnan v boj — napada neprijatelj z največjo žilavostjo tekom treh tednov. Že je izgledalo, da se Cadorna to pot na-

giba težko pričakovana zmaga. Zlasti na visoki planoti Banjščica nam ni bilo mogoče, da privedemo ojačanja s severo-vzhoda in da postavimo proti Italijanom, ki so imeli začetne vspehe, novo čvrsto fronto. Toda tudi to pot je ohromela italijanska napadalna sila pred hribom sv. Gabrijela. Do prebitja ali do odločilne pridobitve ni prišlo niti to pot.

Dosedanje bitke so prinesle soški vojski polno slavo, toda tudi težke žrtve. Jaz sem silil, da se preide v napad, povdarjajoč, da bi ta prinesel s seboj neprimerno večje operative rezultate, da pa tudi ne bi zahteval večjih žrtv, kakor obramba. Vojska se mora primerjati s svečo, ki ne more večno svetiti, ne da bi popolnoma izgorela.

Kaj potem?

Končno je splošna situacija dovolila vrhovni komandi,

da misli na izvršitev napada in to iz onega prostora in v oni smeri, kakor sem jaz predlagal v jeseni leta 1916. v Postojni. Njegova izbira je bila naravna, torej ni bila nobena umetnost. Toliko bolj je čudno, da je Cadorna napad popolnoma iznenadil.

V mrzlični naglici so bila za napad potrebna ojačanja vržena na soško fronto (7 nemških in 5 avstro-ogrskih divizij s potrebno materialno opremo,) da bi se še preje, predno nastopi neugodna letna doba, temeljito prečistila situacija.

In čeprav so bili Italijani številno nadmočni in čeprav niso bile vržene z naše strani močne rezerve, je postal vendar 24. oktober leta 1917. — dan od Kobarida — za italijansko oboroženo silo zlo koben dan, ki se nikdar ne da zbrisati iz njene zgodovine. Že 28. oktobra je padel v ro-

ke nemško-avstroogrskih čet Videm; dne 31. oktobra so bile na 80 km široki fronti na Tagliamentu in 8. novembra na Piavi in pred planinskim mosivom "Grape." Da je bila ofenziva na Piavi ustavljena in da ni bila, po izjavi Lloyd Georga "razbita" italijanska vojska, ki je pustila v ujetništvu četrtil milijona neranjenih ujetnikov, popolnoma uničena, to se je zgodilo proti volji in predlogu komandanta armade.

Tako se ni mogla Italija, kljub vsemu prizadevanju oprostiti depremirajočega občutka poraza in "potolčenosti" in na Angleškem in Francoskem se ve najboljše, koliko truda in prizadevanja je bilo potrebno, da se je postavilo poraženega zaveznika zopet na noge.

(Dalje sledi.)

ŠIRITE LIST EDINOST!

Socialna Razmotrivanja

Razporoka. (Konec.)

Da, gremo lahko dalje, že sama misel, da bi bila mogoča ločitev in po ločitvi nova zveza, že sama misel na možnost razporoke bi bila usodepolna za zakonsko srečo in mir. Italijanski minister Pisaneli je izrazil prepričanje: "Ko bi položila postava na prag zakonskega svetišča poroke, pogazila poštenje, zakaj le ta misel bi se izpremenila med domačimi zidovi v vedno grenko sumnjo." Sama misel na razporoko bi bila zakonskim velika izkušnja. Zakonsko življenje ima težave. Zakonska jih premagata, ker vesta, da morata do smrti ostati skupaj in da zato pač drugače ne gre. Misel na razporoko bi to zavest dolžnosti zmanjšala. Le prerada bi zakonska mislila: čemu te teže, saj greva lahko naražen. Pride nagnjenje do druge osebe. Moža mika druga žena. Misel na razporoko bi vneti strasti dala upa. Strast bi rastla, šla svoja pota in si poiskala vzrokov — resničnih ali namišljenih — za razporoko. V misli na razporoko tiči vse gorje ljubosumnosti, velika nevarnost zakonskih šikan, kregov in sporov. Močno sredstvo, da se premagajo zakonski križi, je uprav zavest, da je zakonska vez nerazrušljiva. Če bi bila razporoka mogoča, bi ta zavest izgubila svojo moč. Misel na razporoko bi bil plaz, ki podira dolžnost in odpoved, kraljuje pa na njem prešerna strast — pokrivalo s svojim plaščem lahkomišelnosti in mehkuznost. Razporoka trga medsebojno ljubezen zakonskih, misel nanjo jo zrahlja do mozga.

Pa že se dviga ugovor: že vse res, ali razporoka bi bila izjema. Tako more misliti le, kdor hoče varati ali pa ne ve, kaj je spolna strast, nje moč in pretkanost. Dokazujejo drugače številke. V vseh državah, kjer je uvedena razporoka, število razporok raste od leta do leta. Na Francoskem je bilo v letih 1861.—1870. povprečno letnih 1988 ločitev: v letih 1871. do 1880 2281. V letih 1881.—1883. je bilo povprečno 2895 ločitev zakona. 1. okt. 1884. so uvedli Francozi razporoko. Še 1. 1884. je bilo 1657 razporok. Prihodnje leto je bilo 4123 zakonov razporočenih in 2122 ločenih. To število raste. V 1. 1886. do 1890. povprečno 5618 razporok letno, 7891.—1895. že 7199, v prihodnjih petih letih se je dvignilo povprečno letno število razporok na 7968. Leta 1902. je bilo v Franciji 9431 razporok. Od 1. 1885. do 1. 1902. se je število razporok več ko podvojilo. V 18 letih je število razporok zrastle za 129 odstotkov. In kar treba poudariti, ločitve zakonov niso dosti padale, v letu 1902. jih je bilo 2281. Kar številke pričajo na Francoskem, isto pričajo v Belgiji, Švici, Združenih državah. Številke ne trpe ugovora in o ne pričajo, da spolna strast ne pozna izjem, da razporoka ni nekaj, kar bi se godilo le tu in tam. Pomolil si strasti prst, že ti je ugrabila vso roko. srečni zakoni. Vsaj nesrečnim zakoncem bodi razporoka dovoljena! Tako v imenu človekoljubja zagovorniki razporoke. — Zakon ni le zaradi zakoncev, v prvi vrsti je zaradi človeštva. Splošnost pa zahteva, da razporoka tudi nesrečnim zakoncem ni dovoljena. Če postane skupno življenje zakonskim nemogoče, se morata ločiti in to zadošča Res, da ne moreta skleniti novih zvez, zahteva odpoved. Toda, kaj ne odpovedi? Tudi v razporoki bi bilo treba odpovedi in še ne malo. In vprav za zakonske križe in težave,

daje moči zakramentalna milost sv. zakona.

Odgovorimo si še na eno vprašanje! Kje tiči glavni vzrok napadov proti nerazdružljivosti zakona? Nauk o nerazdružljivosti zakonske vezi je nauk križa. Križa pa mehkuzni svet ne mara. Slast po svobodni ljubezni, po čim večji spolni svobodi — to je tisto glavno gonilo boja za razporoko. Nekateri to čisto jasno povedo. Zola n. pr. pravi: "Jaz sem za absolutno svobodo ljubezni in če je potrebna razporoka, mora biti nje svoboda neomejena; dati se mora, če hočeta oba, a tudi, če hoče le eden." Svobodna ljubezen pa je ljubezen v živalstvu, izpodbi vse človeško dostojanstvo. Zahteva po razporoki izvira iz nprave propalosti, odtujenja od krščanstva, sploh je navada razporok podobna s propadom narodov in držav. Tako Emilio Federici — laški pravnik, o vzrokih razporok. V vojski smo imeli dovolj nprave propalosti, dovolj zakonske nezvestobe, dovolj greha. Ali je bila ta nenravnost v srečo družin in narodov? Ne bo ga, ki bi upal to trditi. Razporoka je izrodek in pojav nenravnosti, ta pa je v nesrečo in propast narodom in državam.

Sociolog Morelli pravi: "Statistika dokazuje, da je tesna vez med razporoko na eni strani in najhujšimi pojavi človeške duše na drugi strani: ti pojavi so: zločin, samomor, blaznost, prostitucija." To je strašno npravo gorje, ki ga rodi razporoka. In to razporoko naj bi državna oblast dovolila? Če dovoli razporoko, dovoli zločin, samomor, blaznost, prostitucijo; zakaj s številkami je dokazano, da so vsi ti pojavi v tesni zvezi z razporoko. Ali je taka postava res postava? Državna oblast — skrbeti mora za srečo, postava, ki dovoljuje razporoko, pa rodi nesrečo. Prav je izjavil Roosevelt: "Velika možnost ločitve je poguba za ljudstvo, prokletstvo za družbo, ogrožanje doma, vir nesreče za zakonske, mik nenravnosti, veliko zlo za moške in še hujše za žene." To je razporoka. Zlo in zlo rodi zlo. Zato razporoko odklanjemo ne le v imenu katoličanstva, krščanstva, ampak i v imenu človečanstva. Oblast, ki bi dovolila razporoko, bi prezrla svoj namen, ki je ljudska sreča, zakaj ta ni isto kot strast.

NE KRAJŠAJTE SVOJEGA ŽIVLJENJA.

Nek slovit ameriški zdravnik pravi v svojem članku: "Veliko zlo jedi je pač dejstvo, da ljudje preveč jedo. Človeku se lahko oprostijo, ako krši pravila na Zahvalni dan, Božič in Novo leto in mogoče še na kak drug praznik, ampak druge čase bi moral jesti zmerno, ker ravno tako zlobno je preobremeniti prebavne organe kot če bi preobložili konja. Če slabo ravna s konjem, ste lahko a-retirani — toda kazni za preobremenitev želodca se navadno ne nalaga, ampak gotovo je, da narava kaznuje vsak prestop. Slabo zdravje in krajše življenje sta neizogibna." Če ste grešili proti tem pravilom, vzemite Trinerjevo zdravilno grenko vino, ki vam bo pomagalo odstraniti učinke vaših ekcesov. To zdravilo izčisti čreva, ne da bi jih oslabilo, pomaga prebavi in spravi ves sistem v dober red. Kot tonika za živčni sistem je Trinerjevo zdravilno grenko vino neprecenljivo, posebno če ste nervozni, inate slabo kri ali nimate energije. Če bi ga slučajno vaš lekarnar ali trgovec ne imel, pišite na Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

RAZBOJNIK ČARUGA PRED SODIŠČEM.

Osijek, 15. maja.

Včerajšnji sestanek z očetom je na razbojnika Čarugo zelo deloval. Postal je resnejši in odgovarja na sodnikova vprašanja točno in stvarno. K tej izpremembi je nedvomno pripomogel tudi odločen nastop senata in pa občinstvo, ki je začelo očito kazati, kako zelo je upadlo njegovo mnenje, o Čarugi in simpatici zanj. Ljudje so pač prišli gledat in občudovat junaka bodisi tudi razbojnika, a sedaj stoji pred njimi navaden zločinec, ki se trese pred smrtjo in se v obrambo poslužuje najkvalitetnejših sredstev.

Čaruga se še vedno oklepa tajenja in vali krivdo na svoje tovariše. Novo je to, da si je izmislil neke nove neznane osebe, ki naj bi bile izvršile zločine, ki jih je dejansko izvršil Čaruga.

Na današnji razpravi je bil na dnevnem redu najprej sedemnajsti zločin; razbojstvo na škodo Štefana Blaščeka. Čaruga trdi, da ni bil zraven, ker da se je takrat mudil v Srbiji. Trojico iz roparske družbe da je vodil neki neznan četrty član. V slučaju 18. zločina nad gostilničarjem Ivanom Markom je Čaruga uvedel dva nova tovariša in trdil, da so razbojstvo izvršili v šestih. Nato da se je prejšnja družba razšla in ustanovila nova, v katero je pristopil tudi on. Sklenili so, da ubijejo mlinarja Feketa, čemur se je Čaruga protivil. Zato je prišlo do pretepa med roparji samimi. V tem boju je neki neznanec Mirko ubil Uglenca. Mrtev je ostal na mestu tudi ropar Čurković, Čaruga pa ne ve, kdo ga je pogodil. on sam ali kdo drugi.

O razbojstvu nad gostilničarjem Fuchsom in njegovo ženo v Sidenich pri Brodu trdi Čaruga, da je šel s tovariši z edinim namenom, da prepreči nameravani umor obeh zakoncev. Trdi celo, da ni hotel sprejeti denarja, ki so ga oteli Fichsu. Predsednik vpraša, zakaj tega ni hotel. Čaruga odgovarja otročeje: "Zakaj naj bi ga bil sprejel?"

Predsednik: "K Fuchsu ste šli vendar zaradi denarja?" Čaruga: "Jaz ne, nego drugi."

Na popoldansko razpravo je prišel Čaruga v novi obleki. Namesto vojaških gamaš je nosil dolge hlače in vojaške čevlje je zamenjal z elegantnimi modernimi. Dvofarna je bila nabito polna občinstva.

Na vrsti je razbojstvo na škodo tvrdke Neufloss in umor orožniškega podnaredni-

ka Tintorja. Čaruga pripoveduje, kako ga je roparski tovariš Uroš Vujinič nagovarjal, kako naj najprej oropajo nekega bogatega Amerikanca, nato pa še blagajnika tvrdke Neufloss: Nemedija, ki je z drezino vozil denar. Čaruga trdi, da je on preprečil napad na bogatega Amerikanca, češ: To je pošten človek in če si je kaj prihranil, to sam rabi. Čaruga je bil tudi proti temu, da bi napadli Nemedija, toda bil je preglasovan. Na razbojstvo jih je vodil Vujiničev prijatelj Stanković Dušan. Ko so celo noč prespali v gozdu poleg proge, so zjutraj začeli ropot drezine. Čaruga je stal sredi tira. Videl je, kako se je orožnik Tintor nagnil s puško naprej, ko ga je zagledal. Tedaj je zaklical Čaruga: "Stoj!" (Dalje sledi.)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim naročnikom in vsem rojakom po državi Ohio in Pennsylvaniji naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Leo Mladich, ki je pooblaščen pobirati naročnino za liste Edinost Ave Maria in St. Francis Magazine, kakor tudi oglase in vse, ki je v zvezi z imenovanimi listi.

Rojakom ga prav toplo priporočamo, da mu grejo na roko in mu pomagajo pri razširjevanju katoliškega tiska. Uprava Edinosti in Ave Maria

Pozor Evelethčani!

V naši trgovini si lahko kupite karkoli potrebujete za obuti za celo družino. Imamo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev, za moške, dečke, deklice in otroke. Naše blago je prvovrstno. Dobro in točna postrežba ter nizke cene je naše geslo!

Kadarkoli kaj kupujete nikdar ne pozabite na geslo: Svoji k svojim! Vsem se priporočam v naklonjenost! **E. RESMAN** SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI. 420 Pierce Street EVELETH, MINN.

Za gospodinje.

Vsaka dobra gospodinja si čez poletje nabavi zalogo konzerviranega sadja in zelenjave, da ima pō zimi vedno kaj dati na mizo, ko pridejo obiski. Vsako sadje in zelenjava je v svoji sezoni zelo poceni in varčna gospodinja zna uporabiti priliko, da prihrani denar. Domače konzervirano (vkuhan) sadje in zelenjava je okusnejše in ceneje, nego kupljeno v baksah!

Ker pa nobena izmed nas ni bila rojena, kuharica, se je treba tega priučiti. Iz angleških knjig naše gospodinje ne morejo veliko posneti, ker večinoma jezika ne razumejo. Tu pa jim jako prav pride slovenska knjiga, "Sadje v gospodinjstvu," katero je spisal M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani. Knjiga je pisana preprosto, in razumljivo in jo našim gospodinjam toplo priporočamo. Knjiga ima tudi 13 barvanih in 42 navadnih slik. Cena 75c.

Naroča se v

KNJIGARNI EDINOST

1849 West 22nd Street.

Chicago, Ill.

Za splošno kuho priporočamo:

Malo ali Varčno kuharico, cena.....\$1.00
Veliko ali Slovensko kuharico cena.....\$4.00

DELAVCI POSTAJAJO LASTNIKI DOMOVANJ POTOM POMOČI "L" (nadulične) ŽELEZNICE.

Daljava med domom in prostorom, kjer se dela je merjen z "L" železnico na minute in ne milje.

CHICAGO JE BILA POZNANA KOT "GARDEN CITY" — VRTNO MESTO. TO JE BILO PREDNO SO POSLOPJA ZAVZELA VSAK ČEVELJ PRAZNE ZEMLJE V OSRČJU MESTA KOT POTENTIALNI PROSTOR ZA POSLOPJA.

Potom sredstva kot je "L" železnica je Chicago še vedno "Garden City" stoterim in tisočim njenim občanom. Hitra in zanesljiva prevozna postrežba "L" železnice je dala družinam priliko, da so se lahko odselile izven goste naseljenih krajev, v bolj odprte kraje, kjer imajo lahko vrtove in uživajo lepo življenje zunaj na zraku v polni meri.

V okrožju črt "L" železnice je na tisoče delavcev zgradilo svoja domovanja, si ustanovilo svoje družine, kjer imajo otroci dovolj prostora za igranje in uživanje svežega zraka na solncu. Transportacija je vedno odločujoči faktor pri delavcih, ki nameravajo postati lastniki lastnih domovanj. On mora upoštevati daljavo med svojim domom in prostorom, kjer dela in isto šteti rajši z minutami, kot pa miljami. Hitrost in obrat "L" železnice znižata število minut, ki jih je treba pri hoji in na ta na čin poviša vrednost dobro lokiranemu posestvu.

Lastniki in zastopniki posestev blizu "L" železnice zelo gledajo na to udobnost hitre prevozne postrežbe, kadar prodajajo ali v najem dajejo domovanja. Prevozna postrežba "L" železnice oklepa vrednost posestev. Na tisoče jih je našlo srečo v tem, ko so pokupili svet v okrožjih, kjer so nato zgradili črto "L" železnice in ko se je to zgodilo je drugi razvoj sam od sebe prišel in za večkrat pomnožil vrednost zemljišč in posestev. V mnogih slučajih se je vrednost posestev pomnožila za pet-desetkrat v par letih zatem, ko so otvorili po takih krajih "L" železnico.

Chicago Rapid Transit Company

72 West Adams Street,

Chicago.

Central 8280

SOŠKI ČRNOŠOLEC:

MLADI GOZDAR

Izviran roman.

Mirko srka kakor med vase mило melodijo, z očmi pa išče brhko pevko. A ker je ne more dolgo ugledati, spusti se počasi nizdol, odkoder je prihajal glas. Kar naglo postoj. Pod seboj vidi namreč odrastlo deklico, zajemajočo z lesenim korcem vode iz studenca in pevajočo mirno dalje. Mirko je noče motiti, še manj pa iznenaditi, zato se skriva za bližnji grm, odkoder je prav lepo videl deklico, ona nje ga pa ne.

Ko je bedenj poln, vzpne se deklica kvišku in hoče zadeti bedenj na glavo; a vzdignila ga je premalo visoko in vrgla vsled tega svitek na tla. Kakor bi ga nekaj vrglo, skoči Mirko izza grma, pobere svitek in ga dene deklici na glavo. Ona zardi, reče prav tiho: "Lepa hvala!" in odide.

V istem trenutku začuje se po klancu navzgor trdi, moški koraki in surov krohot:

"Ha . . . ha . . . ha . . . kaj sta mislila, da Sever ni videl, da je bil škilav, slep? Ha . . . ha . . . ha . . ."

Za svitkom pride venec,
To priča ta studenec:
In solnce, ti si priča:
Kar pravim, ni od nič . . ."

Kmalu nato se prikaže izza grmovja suhljat možicelj, star blizu štirideset let. Na glavi ima slamnik s širokim, pisanim trakom. Obleka mu je pol gosposka, pol kmetijska in deloma pretesna, deloma preohlapna. — Črevlji njegovi pogrešajo popolnoma onega, čemur bi rekli mi — jedinstvo, sloga. Nobena krpa in mešina ne stoji več na njih, kakor jej je bil zapovedal boter smolec, ko je potegnil zadnji šiv in zalučil s krepko kletvico črevelj v kot. — Ta možicelj je Tone Sever, ponesrečeni študent, katerega je priporočal nadgozdar Mirkotu za kuharja. To se je nekako dozdevalo tudi Mirkotu, zato ga je nagovoril:

"No, prijatelj, kako, da ste tako židane volje? Ste-li srečali srečo?"

Sever se niti ne zmeni za Mirkotovo vprašanje, zavrti se na peti okoli in okoli in zapoje zopet:

"Za svitkom pride venec . . ."

"Mož, ste li izgubili pamet?"

"Ne, ampak pamet je izgubila mene," odreže se Sever.

"No, to je isto."

"Oho, kdo je rekel! — Če je izgubila pamet mene, kriva je ona; če bi bil izgubil pa jaz njo, kriv bi bil jaz."

"Hentaj, saj govorite kakor Salomon!"

"Ne, ampak Salomon je govoril kakor jaz. Jaz nisem hodil k njemu v šolo, in on ne k meni; a Salomonova sva oba; on prvi, jaz drugi . . ."

"Odkod ste pa doma?"

"Moj je ves svet, dasi nimam drugega, nego pod seboj — pot, okoli sebe — zrak."

"Torej nimate stalnega doma?"

"Kaj, jaz — nimam stalnega doma?! — Vsak dom se poruši poprej nego moj. Moj bo stal, dokler ne potrese Bog drevesa vesoljstva, da pocepajo z njega kakor zrele tep-

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je. Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebe pri svojem rojaku:

Johnu Gornik

SLOVENSKO TRGOVIN AZ OBLEKAMI IN KROJAČNICA.

6217 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO.

Električni dar za neveste!

Za junijske neveste ne dobite lepšega daru kot:
Električni "Chaner"
Električni "Percolator"
Električni "Peglezen" (Iron)
Električni "Pomivalnik"
Električni "Toaster"
Električna "Boudair lamp"

Vse to dobite pri nas po primernih nizkih cenah. Pridite k nam in oglejte si naše zaloge.

FIDELITY ELECTRIC CO.

FRANK SCHONTA, lastnik.

2049 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Pošiljamo blago tudi izven Chicage. Pišite po naš cenik

ke — solnce, luna in zvezde."

"Vendar je žalostno gospodariti v takem domu."

"Čemu žalostno"??

"Povsod poznan, nikjer doma,
Kjer vlečem uro se poslednjo,
Tam smrt mi domovanje da."

Kaj hočeš, duša več"??

"Je-li še kdo vaših živ?"

"Nihče, in — bolje tako. Kdor sam do večera potuje

skoz svet — izgine za zarjo večerno." —

"Torej ste v pravem pomenu — samec?"

Sever odgovori pojoč:

"Sam samcat samec sem in bom,
Če tudi šepast, slep in hrom,
Zakonski jarem ni za me,
Le drugi naj pod njim ječe.
Dokler Adam je samec bil,
Ga zlomek v mrežo ni vlovil;
Še-le ko Eva je prišla,
Sta v mrežo cepnila oba . . ."

Nato se Sever urno zasukne in zbeži mej grmovje. Mirko pa stoji kakor pribit na mestu in rešuje težko uganko — Severjev značaj. Naposled se odpravi pa tudi on proti domu, ker solnce je stalo vže visoko nad enajsto uro.

III.

"Mladič dojde vitke rasti,
Rdečih lic, ravan kot smreka . . ."

Ant. Hribar.

Bilo je v nedeljo potem. V farni cerkvi v Lesju, pod katero je spadalo tudi selo Prelazje, je ravno končala jutranja služba božja. Ljudje so vreli iz cerkve kakor čebele iz panja. Mladiči in možje so se po stari navadi ustavili pred cerkvijo. Nekateri so sedli na nizki zid, ki je bil okrog cerkve, drugi so se pa kar stoje pomenkovali o raznih stvareh in dogodkih. Matere in dekleta so šle vsaka na svoj dom; le tam za cerkvijo je stalo poleg mladeničev tudi nekaj deklet iz Prelazja. Nekateri izmed teh so čakali menda še popoldanske službe božje.

Kovall & Sons

ELY, MINN.

Trgovina z vsakovrstnim mešanim blagom.

V naši trgovini dobite vsakovrstno blago, ki se da dobiti v DRY-GOODS-STORE trgovini. — V zalogi imamo vedno najboljše vrste grocerijo in meso. — Rojakom se najtolpleje priporočamo v naklonjenost!

"Šur Majk!"

KARKOLI SE DA TISKATI IN KARKOLI NAREDIJO KJE DRUGJE, TO NAREDIMO TUDI MI!" TO SO BESEDE NAŠIH TISKARJEV.

Naša Tiskarna

izdeluje tiskarska dela lično in točno. Že na stotine slovenskih in hrvaških društev smo zadovoljili in zakaj ne bi še Vas?

Vsem cenjenim društvam se priporočamo, za vsakovrstne tiskovine, kot pisemski papir in kuverte z naslovi v vseh velikostih in različnih barvah.

Prav tako se priporočamo tudi posameznikom, trgovcem in obrtnikom, da se spomnijo nas, kadar potrebujejo kako tiskarsko delo.

Zmerno ceno, lično in točno narejeno delo jamčimo vsakomur!

TRGOVCI IN OBRITNIKI

ALI ŽE VESTE?

da ni businessa, če se ne oglaš. Kako naj ljudje pridejo k vam, če ne vedo za Vas? Poslužite se v tem oziru lista

EDINOST

ki zahaja v vse slovenske naselbine v Ameriki. Vsak katoliški Slovenec ga čita in je nanj naročen.

Oglašanje v našem listu je uspešno. Poskusite in prepričajte se!

Enako se priporočamo tudi cenjenim društvom, da se ob priliki prireditve spomnijo na naš list in objavijo v njem svoj oglas, ki jim bo mnogo koristil.

Vsa naročila pošiljajte na:

TISKOVNO DRUŽBO EDINOST

1849 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

IZ JUGOSLAVIJE.
(Nadaljevanje s 1. strani.)

Zločin pijanih žandarjev.

V vasi Brestovik so se napili tamošnji orožniki ob priliki občinskega zborovanja. V pijanosti so uklenili brez vsakega povoda nekega kmeta ter ga pričeli pretepati s puškimi kopiji. Občinski predstojnik Dragotin Karič jim je hotel to zabraniti, podivjani orožniki so pa navalili na njega z bajoneti ter mu končno razbili glavo s puškami. Očeta nesrečnega predstojnika, ki je prihitel sinu na pomoč, so nevarno ranili z bajoneti. Kaj se je zgodilo z orožniki poročilo ne pove.

Redka lovska sreča.

Lovec Ivan Palit iz N. Sada je ustrelil na lovu takozvano "belo čapljjo," ki je pri nas silno redka. Peresa pri tej čapli so cenjene na več tisoč dinarjev.

NAPRODAJ JE

dvonadstropna zidana hiša z vsemi udobnostmi, kot kopalno bano in drugim. Zraven slovenske cerkve. Zglasite se pri lastniku na: 2324 So. Lincoln Street, II. nadstropje. Chicago, Ill.

6-11. 12. 13.)

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam v nakupu raznih

BARV. VARNIŠEV. ŽELEZA. IA. KLIČAVNIC IN STEKLA.

Najboljše delo, najnižje cene. Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj. pokladam stenak napir

NAŠI ZASTOPNIKI (ICE)

Naš glavni in potovalni zastopnik za vse naše liste "Edinost", "Ave Maria" in je Mr. Leo Mladich iz Chicago, Ill. On je pooblaščen pobirati naročnino za naše liste, oglašiti v vsa druga razna naročila, ki so v zvezi z našimi listi. Je pooblaščen tudi pooblaščevariti po naselbinah nove zastopnike in zastopnice.

LOKALNI ZASTOPNIKI (ICE), OHIO.

Barberton, Ohio. — Mr. Frank Zupancič, Mr. Joseph Lekšan.
Bridgeport, O. — Mr. Ludovik Hoge
Newburg, O. — Rev. J. J. Oman, Mr. Jakob Resnik.
Cleveland, O. — Mr. Frank Suhadolnik, Mr. Anton Strniša, Mrs. J. Serceji, Mrs. Ivanka Gaspari.
Bedford, O. — Mr. Frank Stavec,
Collinwood, O. — Mr. John Mesec.
Girard, Ohio. — Mr. Val. Dolinar.
Nottingham, O. — Miss. Mary Mevzek.
Lorain, Ohio. — Miss Mamie Perusek.

PENNSYLVANIA.

Ambridge, Pa. — Mrs. Jennie Svegel
Beading, Pa. — Mr. N. Simonič.
Braddock, Pa. — Mr. Joseph Lesjak.
Bridgeville, Pa. — Miss Elizabeth Pogačnik.
Burdine, Pa. — Mr. John Krek.
Burgettstown, Pa. — Mrs. J. Pintar, S. Jenko.
Canonsburg, Pa. — Mr. Mihael Tomšič, Mr. John Pelhan, Mrs. Mary Bevc, Miss F. Mohorič.
Forest City, Pa. — Anna. Grčman
Miss Mary Svete.
Imperial, Pa. — Mr. Paul Jamnik.
Johnstown, Pa. — Mr. Andrew Tomec.
Moon Run, Pa. — Mr. Jakob Drašler.
Olyphant, Pa. — Miss Mary Zore.
Pittsburgh, Pa. — Mr. John Golobič, Mr. J. Bojanc, Mr. Geo. Weselich.
Steelton, Pa. — Mr. Anton Malcsich, Mrs. Dorothy Dermeš.

MINNESOTA.

Gilbert, Minn. — Mrs. A. Preglet
Mr. Frank Ulcar.
Aurora, Minn. — Mrs. E. Smolich.
Biwabik, Minn. — Mr. Frank Globokar.
Chisholm, Minn. — Mrs. Barbara Globočnik, Rev. J. E. Schiffer, Mr. John Strle.
Ely, Minn. — Mr. J. Otrin, Mrs. V. Marn.
Greaney, Minn. — Mrs. U. Babich.
Eveleth, Minn. — Antonia Nemgar, Johana Kastelic, Kvaternik Frances.
Mountain Iron, Minn. — Mrs. Lucija Kralj.
New Duluth, Minn. — Mr. M. Špehar, Rev. A. Pirnat.
Rice, Minn. — Rev. John Trobec.

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACE

Prevaža pohištva — premog — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!
Phone Roosevelt: 8221

ZA MESEC JUNIJ.

Mesec junij je posvečen čedenju božjega Srca Jezusa vega. Krasno premišljevanje, za vsaki dan tega meseca je spisal franciškan P. M. Holeček, in jih tudi izdal v posebnih knjigi, da se je lahko poslužujejo tudi drugi. Vse one ki si žele naročiti to knjigo o pozarjamo, da jo lahko dobe v Knjigarni Edinost. — Cen: samo 60c.

DR. J. V. ŽUPNIK
Zobozdravnik

6131 St. Clair Ave.
CLEVELAND, OHIO.

Urad nad banko v Knausovi hiši. Sem že 9 let v tej stroki.

Phone: Randolph 7416
Princeton 2402 R.

MARY SLUGA
IZUČENA BABICA

1805 West 22nd Street.

Phone: Canal 5793

Se priporoča Slovenkam zlasti Prekmurjskim Slovenkam za pomoč pri poridih.

ILLINOIS.

Aurora, Ill. — Mrs. M. Vesel.
Chicago, Ill. — Mr. Leo Mladich, Mr. Fr. Koren, Mr. Andrew Glavach.
Joliet, Ill. — Mr. Marko Bluth, Mr. Jos. F. Muhich, Mr. Paul J. Laurich.
La Salle, Ill. — Joe Lesjak, Annie Ovnik.
North Chicago in Waukegan, Ill. — Mr. Joseph Drashler,
Peoria, Ill. — Mr. Zabukovec.
Bradley, Ill. — Mr. M. Smoley.

Milwaukee, Wis. — Mr. Steve Hohnik, Miss Mary Mohorko, Mr. J. Jenko.

West Allis in Milwaukee, Wis. Mr. A. F. Kozleuchar in Mr. August Florjanc.

Sheboygan, Wis. — Mr. M. Progar, Mr. John Udovich.

Wilard, Wis. — Mr. Franek Perovšek.

Brooklyn, N. Y. — Mr. Jos. Skrabec, Mr. Joe Česarek.

New York, City. — Rev. P. Beningen, Stroj, O. F. M.

Newark, N. J. — Mrs. Johana Mevzek.

Denver, Colo. — Geo. Pavlakovich.

Leadville, Colo. — Mrs. Bradach in Rev. Miklavčič.

Pueblo, Colo. — Rev. P. Cyril, O. S. B., Mrs. J. Meglen.

Indianapolis, Ind. — Mr. Louis Komlanc.

Thomas, West. Va. — Mr. John Lahajnar, Mrs. M. Bulich.

Ahmeek, Mich. — Josephina Hribljan.

Calumet, Mich. Mr. J. Musich, Mrs. Mary Klobucher.

Iron Mountain, Mich. — Mr. A. Berce.

Detroit, Mich. — Mrs. A. Banks in Mrs. F. Plautz.

Ruthbury, Mich. in okolica. — Mr. R. Snider.

Bridgeport, Conn. — Rev. M. J. Golob.

Franklin, Kans. — John Dobravec.

Frontenac, Kans. — Joseph Zore.

Kansas City, Kans. — Mr. Peter Majerle.

Dodson, Md. — Mr. Jernej Intihar.

East Helena, Mont. — Mrs. Frances Ambro.

St. Louis, Mo. — Mr. John Mihe-

So. Omaha, Neb. — Mrs. M. Petrasich.

Valley, Wash. — Mrs. Mary Swan.

Rock Springs, Wyo. — Miss. Apolonia, Mrak, Rev. A. Schiffer.